

УДК 637.5:339.138

Філіппов М. В.

Луганський національний аграрний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Проаналізовано стан сировинної бази та визначено проблеми функціонування м'ясопереробних підприємств. Досліджено тенденції розвитку м'ясопереробних підприємств в Україні. Розглянуто сучасний стан ринку м'ясної продукції.

Ключові слова: сировинна база, тваринництво, ковбасні виробни, ринок, сегмент, м'ясопереробні підприємства, експорт, імпорт.

Постановка проблеми. Продукція м'ясної галузі – є однією з найважливіших складових у формуванні продовольчої безпеки України. Оскільки унікальність та незамінність м'ясопродуктів грає важливу роль у формуванні повноцінного раціону харчування людини, й тим самим впливає на здоров'я населення. На цій підставі необхідним стає вирішення проблеми з забезпечення ефективності аграрного сектору та населення якісною та доступною м'ясною продукцією. Розрішити цю проблему можливо за умови реалізації державної політики, спрямованої на розвиток інноваційної моделі економічного зростання та втілення стратегії інтеграційного поєднання. Адаптація інновації – це один з найважливіших шляхів забезпечення виробництва та реалізації конкурентоспроможної продукції. А оскільки м'ясопереробна промисловість займає одне зі значних місць у харчовій промисловості та економічній безпеці країни, саме їй необхідно приділити особливу увагу. Також слід зазначити, що більшість підприємств м'ясопереробної галузі не досягають проектної потужності. Актуальність вирішення цієї проблеми визначається відсутністю на підприємстві даної галузі стратегії, яка заснована на принципах маркетингу, основною метою якої є наближення якісної м'ясної продукції до потреб і запитів громадян. Внаслідок чого, при розробці цієї стратегії необхідно, в першу чергу, чітко визначити коло основних споживачів продукції, тобто цільовий ринок, на який будуть спрямовані відповідні заходи. Таким чином, для успішної конкуренції на ринку м'ясних продуктів, виробникові необхідно враховувати особливості та тенденції розвитку цього ринку.

Аналіз останніх досліджень. Проблемам ефективного функціонування ринку м'ясної продукції присвячені наукові роботи таких вітчизняних вчених, як О. В. Мазуренко [1], В. Я. Масель-Веселяка [2], М. В. Зубця [2], П. Т. Саблука [2] та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас, незважаючи на цінність проведених досліджень, окремі важливі питання, пов'язані з підвищенням ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств м'ясного напрямку, потребують подальшого дослідження. Особливо значення ці питання набули після вступу України до СОТ, інтеграції до ЄС і поглиблення конкуренції на світовому ринку м'яса. Тому доцільність подальших досліджень та розробка пропозицій щодо ефективного функціонування вітчизняного ринку м'ясної продукції не викликає сумнівів.

Мета статті. Головною метою статті є дослідження сучасного стану та проблем функціонування ринку м'ясної продукції в Україні задля формування цільових сегментів м'ясопереробних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Традиційно м'ясний підкомплекс АПК повністю залежний від наявності сировинної бази, тобто ринок м'ясопродуктів тісно пов'язаний з тваринництвом. Таким чином, основними чинниками успіху, які спроможні забезпечити посилення конкурентних позицій м'ясопереробних підприємств є їх сировинна забезпеченість та розвиток інтеграційних зв'язків з постачальниками сировини, наявність торгової марки, визначення цільових ринків й розвиток брендингу.

Результати проведеного дослідження довели, що тваринництво в Україні переживає не кращі часи. З кожним роком поголів'я крупної рогатої худоби скорочується. Так, в порівнянні з 2005 роком поголів'я великої рогатої худоби скоротилося на 32,9%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах на 39,5%, а в господарствах населення на 22%. Економічні кризи та трансформаційні процеси суттєво позначилися на регіональних особливостях розвитку тваринництва. Так, відзначається поступове скорочення загального поголів'я великої рогатої худоби і виробництва яловичини та телятини в центральному та східному регіонах України із заміщенням концентрації виробництва у бік західних областей. Тобто, за останні 15 років частка поголів'я великої рогатої худоби у східних областях скоротилася більше ніж на 10%. Дніпропетровська та Донецька області, що були в лідерах, опустилися до середніх позицій.

Станом на 1 січня 2013 року основне поголів'я великої рогатої худоби сконцентровано у Вінницькій, Львівській, Полтавській, Хмельницькій, Чернігівській областях. Сумарна частка даних областей у загальному поголів'ї великої рогатої худоби складає 29,7%, це пов'язано з концентрацією в даних регіонах підприємств, що спеціалізуються на молочному скотарстві, насамперед це відноситься до Полтавської та Хмельницької областей. Лідерами у виробництві яловичини в Україні є компанії «Зевс ЛТД», «М'ясокомбінат Ятрань», Шепетівський м'ясокомбінат. Надвеликі 20 підприємств забезпечують 25% обсягів виробництва [3].

У галузі свинарства спостерігається краща ситуація, чисельність свиней у порівнянні з 2005 роком збільшилася на 32,9%. У вирощуванні свиней переважають сільськогосподарські підприємства, кількість яких з кожним роком зростає. Що стосується регіональних особливостей, то тут спостерігається зворотна до скотарства географія. Тут концентрація основних виробничих потужностей з поголів'я свиней спостерігається у східних та центральних регіонах. Так, серед регіонів України основне поголів'я свиней сконцентровано у Дніпропетровській, Донецькій, Київській, Одеській та Черкаській областях. Виробництво свинини

в даних регіонах становить 32,5% від загального виробництва. Це пов'язано з діяльністю в даних регіонах спеціалізованих свиного господарств, які мають високі показники продуктивності. В першу чергу це відноситься до підприємств Дніпропетровської та Донецької областей. Серед великих виробників свинини слід віднести «АПК-Інвест», «Дашона», Запорізький агропромисловий комплекс, «Глобинський м'ясокомбінат».

Що стосується птахівництва, то завдяки державній підтримці підприємств даної галузі, починаючи з 2002 року спостерігається зростання поголів'я птиці. Так за період з 2005 року зростання складало 40%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 77%, а в господарствах населення – на 0,8%. В основному секторі птахівництва – виробництві м'яса бройлерів зараз відбувається процес поглинання та перерозподілу ринку. Інші види птахівництва, такі як вирощування індичок, качок, гусаків та інших видів птиці є привабливими, але на великі масштаби виробництва на даний момент не претендують. Незважаючи на велику поточну виробничу концентрацію (у десяти найбільших підприємствах перебуває майже 45% усього поголів'я птиці), продовжують утворюватися нові великі підприємства. Лідерами галузі з виробництва курячого м'яса є ПАТ «Миронівський хлібопродукт», АГПК «Дніпровська», ТОВ «Комплекс Агромарс».

Регіональні особливості розвитку птахівництва аналогічні сектору виробництва свинини. Так, найбільше поголів'я птиці сконцентровано у Черкаській, Київській, Дніпропетровській, Донецькій областях та в АРК, що складає 45,3% поголів'я птиці серед регіонів України й складає 69,4% від загального виробництва. Відсутність в регіональному рейтингу перших позицій Донецької області пояснюється спеціалізацією птахофабрик на виробництві яєць.

В Україні у 2012 році було вироблено 2229,7 тис. тонн м'яса всіх видів. Так, сільськогосподарські підприємства виробили 1279,9 тис. тонн, господарствами населення – 949,8 тис. тонн. Структура виробництва м'яса в Україні (рис. 1.) свідчить, що основними виробниками свинини та яловичини є господарства населення, а з виробництва м'яса птиці – сільськогосподарські підприємства.

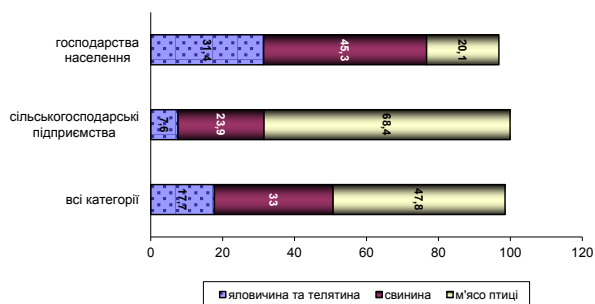

Рис. 1. Структура виробництва м'яса усіх видів в Україні

Найбільшу питому вагу на ринку м'яса припадає на свинину та м'ясо птиці. Слід зазначити, що сегмент м'ясної переробки займає достатньо велику нішу в харчовій промисловості України, поступаючи за обсягами реалізованої продукції лише сектору з виробництва напоїв. В середньому частка промислової продукції у 2012 році складає 20%. Також слід відмітити, що м'ясна промис-

ловість, перебувала у скрутному стані. З 1990 року по 2000 рік виробництво м'ясної продукції скоротилася в 5 разів. І тільки з 2000 року почалася активізація процесів відновлення та розвитку м'ясопереробної промисловості. Так, за період з 2008 року обсяги реалізованої продукції збільшилися на 3,9% й склали 27237,2 млн. грн., що обумовлено, насамперед, значними темпами розвитку птахівництва.

Зниження темпів виробництва м'ясної продукції на протязі 2008-2009 років обумовлено наростанням кризових явищ в економіці України. У цей же період невідповідність інтенсивності розвитку сировинної і переробної галузей призвело до дефіциту сировини. Це було одним з чинників, який обумовив стрімке зростання імпорту м'яса в 2004-2008 роках. Починаючи з 2000 року, імпорт м'яса збільшився в 29 разів до рекордних 550 тис. тонн у 2008 році. В той же час обсяги експорту скоротилися в 6,5 рази до 28 тис. тонн.

Криза у тваринництві відобразилася й на роботі підприємств з м'ясопереробної промисловості. Завантаження виробничих потужностей складає лише 15-40%. Серед проблем з якими зіткнулися підприємства м'ясопереробної галузі слід виділити наступні: скорочення поголів'я худоби; територіальна розосередженість сільськогосподарських підприємств і особистих господарств населення внаслідок чого виникає дефіцит сировини; нетривалий термін реалізації певних видів готової продукції; низька якість сировини; коливання закупівельних цін, на сировину тощо.

Структурні регіональні зміни, які відбувалися у тваринництві України, суттєво вплинули й на розташування м'ясопереробних потужностей. Найбільша питома вага ринку м'ясопереробної продукції (35%) сконцентровано у Центральному регіоні: Київська, Черкаська, Вінницька та Полтавська області. Питома вага Західного регіону на даному ринку – 10% (Львівська, Волинська, Івано-Франківська області). Східний регіон на ринку м'ясопереробки займає 26%. Лідерами у виробництві є Дніпропетровська, Донецька та Харківська області. На Південний регіон – АР Крим – припадає 7% ринку.

Місткість внутрішнього ринку м'яса й м'ясопродуктів формується за рахунок зростаючого фонду споживання й на даний момент оцінюється на рівні 2300-2400 тис. тонн. Слід зазначити, що зростання економіки та добробуту населення в період з 2000 по 2008 рік забезпечили значні зміни в споживанні м'ясної продукції. Якщо в 2001 року на 1 людину приходилося 33 кг на рік, в 2005 році – 39 кг/рік, в 2012 році – 54 кг/рік. Тобто, рівень споживання збільшився відповідно на 63,6% та 38,5%. Падіння рівня доходів у 2009 та 2011 роках суттєво не позначилося на рівні споживання м'яса, що пояснюється збільшенням частки споживання більш дешевого – м'яса птиці.

Оцінюючи процес формування структури ринку м'яса в цілому і частки м'ясопереробної галузі, слід зазначити: незважаючи на той факт, що господарствами населення виробляється майже половина всього м'яса, у тому числі більш ніж 58% яловичини та свинини, основні обсяги виробленої продукції фактично залишаються поза організованих ринків. За усередненою структурою у 2008 році 57% виробленого м'яса пішло на безпосереднє споживання у власних домогосподарствах; 26% м'яса й м'ясних виробів було реалізовано на ринку та 13% продукції – на м'ясопереробні підприємства. У 2012 році в структурі відбули-

ся зміни, а саме скоротилася частка продукції, яка потрапляє до переробних підприємств майже в два рази й склала 7%, збільшилася питома вага власного споживання до 65%, а 28% реалізовувалося на ринку; якщо ще п'ять років тому частка власної продукції не перевищувала 40% в загальнім обсязі переробки, то вже в 2012 р. на переробку надійшло майже 70% власно виробленої худоби та птиці. Основні обсяги, безумовно, формуються за рахунок м'яса птиці, однак подібні процеси спостерігаються також у свинарстві. Для сільськогосподарських підприємств, що не входять до інтегрованих об'єднань, основним каналом збуту залишається реалізація худоби та птиці м'ясопереробним підприємствам (25,8%) та продаж на ринку (65%).

Виходячи з вищенаведеного слід зазначити, що на даний момент, структура місткості ринку м'яса та готових м'ясних виробів в Україні має наступний вигляд (рис. 2.):

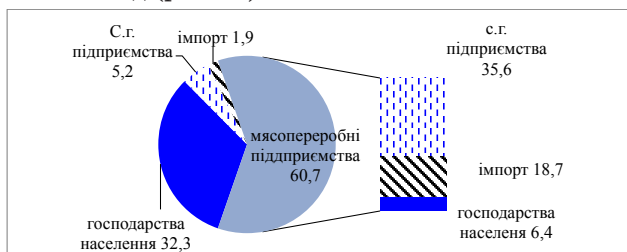

Рис. 2. Структура формування місткості ринку м'яса та м'ясопродуктів

Основна частка пропозиції ринку формується м'ясопереробними підприємствами – 60,7%. До цієї частки зараховується частина сировинного імпорту, а також продукція, отримана на переробку від сільськогосподарських підприємств та господарств населення. Господарства населення формують частку в 32,3%. Із цієї частки дві третини – продукція власного виробництва, що споживається безпосередньо в домогосподарствах. Частка сільськогосподарських підприємств становить 5,2%. Її формує частина продукції, яка реалізується сільськогосподарськими підприємствами на ринку. Частка імпорту трохи менше 2%. Розрахункові обсяги імпорту включають тільки імпорту продукцію, готову до вживання, що не вимагає додаткової технологічної обробки.

Товарна сегментація продукції м'ясопереробної галузі досить стандартна та включає наступні позиції: м'ясо, ковбасні вироби, м'ясні напівфабрикати, м'ясні консерви (табл. 1).

Що стосується структури виробництва м'яса та м'ясних виробів, то найбільшу питому вагу займають виробництво м'яса та субпродуктів I категорії й ковбасні вироби. На долю цих груп припадає відповідно 85% – 2005 рік та 91% – 2012

рік виробленої м'ясної продукції. Одним з сегментів ринку м'ясопереробної продукції є консерви та м'ясні напівфабрикати. Питома вага консервів та м'ясних напівфабрикатів знижується. Різке падіння по даним групам спостерігається з 2008 року, але починаючи з 2010 року виробництво м'ясних напівфабрикатів з птиці стрімко зростає. Ринок м'ясних консервів повільно скорочується, обумовлено це низькою якістю сировини та зміною споживчих уподобань й доходів населення. Розглядаючи ринок м'ясних консервів, слід зазначити, що 45% припадає на паштети з печінки, на консерви з яловичини та телятини – 26%, з свинини та м'яса птиці – відповідно 19% та 10%.

В Україні налічується понад 160 виробників м'ясних консервів. Однак, тільки в 20 з них доля в обсягу виробництва м'ясних консервів більша 1%. Основними виробниками м'ясних консервів є: ТОВ «М'ясокомбінат «Ювілейний»», ТОВ «Фірма «Онісс»», ТОВ «М'ясна фабрика «Березка»», ТОВ «Фенікс», ПАТ «Бугський консервний завод», ТОВ «Черкаська продовольча компанія», ТОВ «Ексім-Чернігів», ТОВ «Гал-ЄвроКонтакт», ТОВ «Бучацький консервний завод», ПАТ «Новоград-волинський м'ясокомбінат», ТОВ «Агрофірма «Столична», ПАТ «Мелітопольський м'ясокомбінат», ПАТ «Богуславський консервний завод», ПАТ «Вінницям'ясо», ПАТ «Птицекомбінат», ПрАТ «Агрокопродукт», ВАТ «Рокитнянська продовольча компанія» [4].

Зараз одним з найпривабливіших сегментів є виробництво охолоджених і заморожених напівфабрикатів високого ступеня готовності: натуральні та рублені напівфабрикати, фаршировані та нефаршировані, з маринадом або соусом тощо. Купівельний попит і виробництво напівфабрикатів високого ступеня готовності в охолодженню й замороженню вигляді зростає й випереджає розвиток ковбасного виробництва [5]. Курячі напівфабрикати найбільш популярні серед споживачів. Однак, споживання м'ясних напівфабрикатів у нашій країні досить низьке, і становить всього 7–8 кг на рік для однієї людини [6]. Хоч обсяг ринку м'ясних напівфабрикатів помірно зростає, однак він нижче показника 2007 року, що зумовлено недостатніми темпами нарощування виробництва та розвитком переважно одного сегменту – курячих напівфабрикатів.

Основними лідерами у виробництві заморожених напівфабрикатів є ПрАТ «Геркулес», «Левада», ПП «Дригало». Ємність ринку напівфабрикатів щорічно збільшується на 30%. Її складає 350 млн. дол. Це говорить про те, що на одну людину в Україні припадає 7-8 кг півфабрикатів, в той час в Росії – 8-9 кг, а в Європейських країнах – 35-40 кг. Зростання ринку напівфабрикатів обумовлено наступними чинниками: зміна раціону споживання; прискорення ритму життя українців й збільшення

Таблиця 1

Виробництво м'яса та м'ясопродуктів в Україні за 2008-2012 роки, тис. т

Товарні групи	Роки					
	2005	2008	2009	2010	2011	2012
Усього	1265	1467	1371	1497,6	1477,6	1539,8
М'ясо, включаючи субпродукти I категорії	784	1011	1010	1105,9	1086,7	1111,4
Ковбасні вироби	301	332	272	281	278	284,8
Готові продукти й консерви	31	30	16	15	15,2	13
Напівфабрикати м'ясні, включаючи з м'яса птиці	149	94	73	95,7	97,7	130,6

числа працюючих жінок; підвищення матеріального рівня населення; розповсюдження побутових мікрохвильових печей, розширення пропозиції й географії збуту замороженої продукції.

Також слід зазначити, що на сегмент заморожених напівфабрикатів припадає 16-17% продовольчого ринку України, в той час в США – 71-72%. Найбільша частина біля 50% споживчої аудиторії заморожених продуктів припадає на м. Київ, за ним йдуть міста з чисельністю населення більш мільйона. Попит на заморожену продукцію в невеликих містах й регіонах значно нижче, що пов'язано з відсутністю умов зберігання й можливість вести здоровий образ життя, не витратити багато часу на приготування їжі, які можуть собі це дозволити [7].

Серед готової м'ясної продукції на ковбасні вироби в Україні доводиться 70%. Однією з причин зростання виробництва ковбас є збільшення обсягів попиту свинини, оскільки сало є одним з основних компонентів рецептури ковбасних виробів, а також покращення добробуту населення. За останні 10 років обсяг ринку ковбасних виробів збільшився у два рази й оцінюється понад 7 млрд. грн. На придбання ковбасних виробів населення нашої країни в 2005 році витрачає в середньому 6,7% продовольчого бюджету, а на придбання яловичини, свинини, птиці – 5,1%. З 2009 року тенденція змінилася у бік споживання більш дешевого м'яса птиці. [8].

Результати дослідження регіональних особливостей виробництва ковбасних виробів довели, що як в 2005 році так і в 2011 році основними виробниками ковбасних виробів є Донецька, Дніпропетровська, Полтавська, Луганська, Кіровоградська та Харківська область, на які припадає відповідно 58,6% та 63% виробленої ковбасної продукції.

В структурі виробництва ковбас не відбулося суттєвих змін. Майже за всіма групами спостерігається скорочення обсягу виробництва виключення склали варено-копчені, напівсухі, сиров'ялені, сирокочені, включаючи «саламі» й копчено-запечені ковбаси, обсяг яких збільшився відповідно на 3,2% та 67,3%. Збільшення випуску копчено-запечених ковбас обумовлено орієнтацією цієї групи товару на середній ціновий сегмент. У структурі виробництва ковбасний вироби найбільша питома вага припадає на варені сосиски та сардельки понад 60% й напівкопчені ковбаси – 18%.

Ринок ковбасних виробів сегментований не лише по видах продукції, але і за регіональним принципом. Практично в усіх регіонах країни налагоджений випуск ковбас, але найбільші обсяги виробництва зосереджені в Дніпропетровській, Донецькій, Київській, Луганській, Полтавській областях. Істотно відрізняється і асортиментна різноманітність по регіонах. Наприклад, на Західній Україні популярні такі види ковбас, як «Дрогобицька», «Краківська», які мають менший попит в південно-східних регіонах країни.

Основний обсяг виробництва доводиться традиційно на ковбасні вироби варені, сосиски і сардельки. Більше половини виробництва в цьому сегменті доводиться на таких виробників: ТОВ «М'ясокомбінат «Ювілейний», ТОВ «Європродукт», ТОВ «Інвестиційно-промислова компанія «Інагро», ТОВ «М'ясний альянс», ТОВ «Ідекс», ТОВ «М'ясна фабрика «Берізка», ТОВ «Агроторг-3», ТОВ «СМП», ТДВ «Луганський м'ясокомбінат».

Друге місце за об'ємом виробництва серед ковбасної продукції займають ковбаси напівкопчені.

У зв'язку з істотним подорожчанням ковбасних виробів постійні покупці напівкопчених ковбас не так значно скоротили їх споживання. Уподобання споживання напівкопчених ковбас пов'язують з торгівельною маркою. Практично половина випуску цієї продукції доводиться на: ТОВ «М'ясокомбінат «Ювілейний» (м. Дніпропетровськ), ТОВ «Ідекс» (Київська область), ТОВ «М'ясна фабрика «Берізка» (м. Дніпропетровськ), ТОВ «Волчанський м'ясокомбінат» (Харківська область), ТДВ «Луганський м'ясокомбінат» (м. Луганськ), ТОВ «Ковбасний світ» (м. Дніпропетровськ), ПАТ «Мелітопольський м'ясокомбінат» (м. Мелітополь), ТОВ «Донецький м'ясопереробний комбінат» (м. Донецьк), ПАТ «Кременчугм'ясо» (Полтавська область), ПрАТ «Переволяський м'ясопереробний завод» (Луганська область) тощо.

Також слід зазначити, що однією з найважливіших умов лідерства в продажах ковбасних виробів є якість продукції. У 2011 р. десятка ключових гравців забезпечила більше 57% від загального обсягу виробництва в цьому сегменті. У п'ятірку лідерів вітчизняного ринку ковбасних виробів по об'ємах виробленої продукції увійшли такі компанії як ТОВ «М'ясна фабрика «Фаворит Плюс», ПАТ «Миронівський хлібопродукт», Група компаній «Глобіно», ПАТ «М'ясокомбінат «Ятрань» і Корпорація «Індустріальний Союз Донбасу». [9]

Результати дослідження ринку м'ясопереробної продукції довели, що незначна частина припадає на імпорту продукцію. Також слід зазначити, що експортні поставки м'яса та м'ясної продукції з України незначні, але поступово збільшуються. Насамперед це пов'язано зі зменшенням обсягів експорту яловичини, що є наслідком загальних негативних внутрішніх процесів у тваринництві та безпосередньо в скотарстві й збільшенням продукції з м'яса птиці.

Основним зовнішнім ринком збуту м'яса та м'ясопродуктів традиційно є країни колишнього Радянського Союзу. Так, їх питома вага в загальному експорті м'ясопродуктів становила 96%, при цьому експорт яловичини практично в повному обсязі приходився на Російську Федерацію, а 70% всього експорту м'яса птиці було відправлено в Казахстан. Що стосується ковбасної продукції, то основними споживачами є Російська Федерація – 68,5% й Молдова – 30%. Експорт – імпорт ковбасної продукції в Україні розвинений слабо: питома вага імпорту складає всього 4-5% в натуральному й 2-3% у грошовому еквіваленті від загального обсягу ринку. В Україну імпортується ковбасна продукція з Білорусії та Польщі. Експорт складає 1-2%, основним споживачем української ковбасної продукції є Молдова. Основним імпортером м'ясних консервів в Україні є Польща. Значна питома вага українського ринку збуту м'ясних консервів припадає на Німеччину й Російську Федерацію. Менш значними імпортерами є Бразилія, Іспанія, Угорщина. Питома вага інших країн в загальному обсязі імпорту м'ясних консервів та територію України не перевищує 1%. Експортує Україна м'ясні консерви в країни СНД. Так, найбільший обсяг експорту (40%) направляється до Молдови, 33% – до Республіки Білорусь. До 10% експорту направляється до Грузії та Російську Федерацію.

Товарну структуру імпорту м'яса та м'ясопродуктів складає свинина (47%) і м'ясо птиці (37%). Питома вага імпорту продукції на українському ринку ковбаси та ковбасних виробів не перевищує 1,2% (основним імпортером є Білорусія). Основними імпортерами яловичини є США

та Бразилія; свинини – Бразилія (50,46%), Польща (10,72%), Німеччина (21,55%), Угорщина (6%); м'яса птиці – США, Нідерланди, Бельгія. Основними споживачами імпортової м'ясної продукції є Київська, Дніпропетровська, Житомирська та Одеська області.

Висновки і пропозиції. Результати дослідження тваринницького сектору довели, що обсяг виробництва м'яса зростає завдяки збільшенню поголів'я птиці, при цьому виробництво свинини та яловичини, яка в більшій мірі використовується при виробництві ковбасних виробів, скорочувалося. Разом з тим збільшувався імпорт м'яса в більшій частині свинини.

На ринку ковбасних виробів існує дуже жорстка конкуренція, яка визначає асортимент,

якість та цінову політику. На цій підставі для утримання своїх конкурентних позицій вітчизняні м'ясопереробні підприємства повинні більш уваги приділити підвищенню безпечності та якості продукції, зниженню собівартості, розширенню асортименту, особливо у низько- та середньоціновому сегменті. Все це обумовлює м'ясопереробні підприємства випускати брендові продукти високої якості, шукати нові ніші та створювати інноваційну продукцію.

Тобто глибоке розуміння ситуації, професійний аналіз ринку з метою чіткого планування обсягів виробництва, бачення свого місця в цьому секторі економіки дадуть можливість виробникам ковбасних виробів витримати жорстку конкуренцію.

Список літератури:

1. Мазуренко О. В. Продовольча безпека та поточна ситуація з позиції виробництва та споживання м'яса / О. В. Мазуренко // Вісник Уманського національного університету садівництва. – 2008. – Вип. 70 (частина 2 – Економіка). – С. 105-111.
2. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) за редакцією М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 1008 с.
3. Ковальчук А. Крупнейшие аграрные компании Украины: мясопереработка / А. Ковальчук // Дело. – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://delo.ua/business/markets/>
4. Обзор рынка мясных консервов – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.souz-inform.com.ua/index.php>
5. Статистичний аналіз ринку заморожених продуктів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.radakmu.org.ua/file/zvit_Bartkovskogo.doc
6. Шугурова Т. Инновационный подход к производству натуральных полуфабрикатов / Т. Шугурова // Мясной Бизнес. – 2011. – № 4. – С. 56-57.
7. Колесова Л. Произвести и продать / Л. Колесова // Мясной бизнес. – 2007. – №4(55).
8. С. Демократический продукт. Тенденции на рынке полукопченых колбас Украины / С. Вязовская – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.meatbusiness.ua>
9. Рынок колбасных изделий: оценка ситуации и поиск путей развития – [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.proagro.com.ua/news/proagro/4070543.html>

Филиппов М. В.

Луганский национальный аграрный университет

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ РЫНКА МЯСНОЙ ПРОДУКЦИИ В УКРАИНЕ

Резюме

Проанализировано состояние сырьевой базы и определены проблемы функционирования мясоперерабатывающих предприятий. Исследованы тенденции развития мясоперерабатывающих предприятий в Украине. Рассмотрено современное состояние рынка мясной продукции.

Ключевые слова: сырьевая база, животноводство, колбасные изделия, рынок, сегмент, мясоперерабатывающие предприятия, экспорт, импорт.

Philippov M. V.

Lugansk National Agrarian universitet

MODERN STATE AND PROBLEMS FUNCTIONING OF MARKET OF MEAT PRODUCTS IS IN UKRAINE

Summary

The state of the resource base and identify problems functioning of meat-processing enterprises. The tendencies of development of meat processing enterprises in Ukraine. Considered up-to-The current state of the market of meat products.

Key words: source of raw materials, livestock, meat products, market, segment, meat processing plants, export, import.